

hivatkozott kulcsszámnak megfelelően lett biztosítva, ezért engem a rendelkezésrészben foglaltak szerint kellett sorolni.

1950. szeptember 19-én Békés megye Végrehajtó Bizottsága IX. Oszt. Oktatási Alosztálya közölte velem, hogy miután az orosházi V. B. 13—4/1950. sz. jegyzőkönyve szerint segédmuzeológussá nevezett ki, tanítói beosztásom alól azonnali hatállyal felment, és illetményem beszüntetése iránt intézkedik.

1950. december 27-én MMOK 15.268/1950. szám alatt Ortutay Gyula közölte velem: „Megbízom Önt az Orosházi Múzeum vezetésével, a megbízás kiterjed a múzeum részére bárminő címen érkező pénzellátmány a helybeli postahivataltól történő felvételére és kezelésére”.

Így lettem az orosházi múzeum segédmuzeológusa, illetve az orosházi állami Juhász Balázs Múzeum igazgatója.

c) *A múzeum neve*

Az orosházi múzeum neve az 1950-es évek elejéig Juhász Balázs Múzeum volt. Ez természetes is, hiszen a gyűjteményt Ő alapította. Felettes hatóságunk a MMOK, megkérdezésünk nélkül, Szántó Kovács Múzeum névre változtatta. Magyarázata a következő: Bármilyen nagy dolog is volt a múzeum alapítása, a Tanár Úr neve csak a városunk határáig élt. Ezzel szemben a Központunk tudatában úgy élt Orosháza, mint a Viharsarok góca. Miután az 1891-es véres május 1-i forrongásnak nem volt vezéralakja, a szomszédos Vásárhely segített ki bennünket. A vérbeli orosházaiak nem tudtak szó nélkül elmenni a névcsere mellett. Elismerik, hogy Szántó Kovács János a vásárhelyi agrármegmozdulás kiemelkedő alakja volt, de semmi köze sem volt Orosházához — mondták. Röstellkedve vallom be, hogy akkor nem volt elég erőm és merszem megfelelő orosházi nevet ajánlani feletteseimnek. Napjainkig Szántó Kovács János neve már jelképpé vált, szívesen viseli a múzeum, a közönség is így fogadja.

2. Családunk anyagi helyzete ebben az időben nem volt valami rózsás

a) *Rendkívüli segílyt kértem*

1958. március 10-én rendkívüli segílyt kértem a Művelődésügyi Minisztérium Múzeumi Osztályától. A 78/1958. számú beadványomat az alábbiakkal támasztottam alá: Nehéz anyagi körülményeim egyik főoka az, hogy 5 tagú családom teljesen az én fizetésemből él. Feleségem a háztartásunkat vezeti és a kiskorú gyermekeinket gondozza. Orosházán alig van nőknek való elhelyezkedési lehetőség. A ruha, cipő és táplálkozás előteremtéseinek gondja már-már aláássák egészségemet is. Nélkülözésünk másik fő oka az, hogy bérelt lakásom az elmúlt évben talajvíz feltörése miatt részben összeomlott,

s csak szükséglakást kaptam. Kénytelen voltam építkezni. Igaz, kaptam építkezési kölcsönt, de az építkezéssel járó terhek még így is meghaladják teherbíróképességemet. Felsoroltam, hogy mit tettem anyagi nehézségeim leküzdésére. A házépítés céljaira sajátkezűleg lebontottam feleségem tanyai örökségét. Az 1957. évi november 15-én kezdődő építkezésnél a szabadságom és a szabadidőm alatt minden napszámomunkát én végeztem. A tető alá került épületben az összes napszámomunkákat én fogom elvégezni. A fentiekén kívül is mindent elkövetek, hogy családom elkerülje a nélkülözést — írtam beadványomban.

b) Az Ipari Szakmunkásképző Intézetben sikerült heti néhány órában szakrajzot tanítani

A gondviselés küldte hozzám az orosházi Ipari Szakmunkásképző Intézet igazgatóját azzal a kéréssel, hogy intézetében heti 6 óra tanítást vállaljak. 230/1960. szám alatt kértem a Múzeumi Osztály engedélyét, és megindokoltam kérésemet. A múzeumi munkámban elmaradás nincs. Semmiféle más mellékkeresetem, mellékfoglalkozásom, munkavállalásom nincs. Az iskola a múzeum közvetlen szomszédságában van. Az intézettől havi 400 forint illetményt kapnék, ami nagy segítség lenne családom számára. A tanítást engedélyezték. 1963. évi január 17-én a Békés megyei Múzeumok Igazgatóságától kértem engedélyt, hogy a fenti iskolában heti 9 órában taníthassak. Főként szakrajzot tanítottam. A szobafestők és mázólok, valamint a borbélyok és fodrászok szabadkézi rajzóráit tanítottam.

3. Nagy ambícióval végeztem a múzeum nyilvántartási munkáit is

Muzeális tárgy vagy vétel útján vagy ajándékozás révén kerül a birtokunkba. Eleinte a tárgyak nagy részét ajándékozták, mostanság majdnem kivétel nélkül vesszük őket. Legnagyobb része tisztán kerül hozzánk. Azonban nemritkán poros, piszkos állapotban hozzák be. Az első lépés: a tárgyak megtisztítása. A port, pókhálót eltávolítjuk róla. Amikor 9—10 tárgy összegyűl, még gondosabban megtisztítjuk, melegvízben megmosuk, esetleg meg is sűröljük, de nem hófehérre. A tárgyaknak olyan tisztának kell lenniök, mint amilyen tiszták voltak a használatban. Bizony, a fából készült tárgyak egy része szúvas. Az ilyen tárgyat néhány percig megfürdettem forróvízben. Az eredményes védekezés: a restauráló műhelyben kollódiumot fecskendeznek a járatokba. Ez a levegőtől elzárja a rágcsgáló rovar és elpusztul. A cserépedényeket és az üvegeket nemcsak kívülről, hanem belülről is alaposan megmostuk. A nedves tárgyakat levegőjárta helyen megszárazítottuk. Elég gyakran nagyon kemény bőrtárgyat vagy rozsdás vas-tárgyat kapunk. Ezeknek az orvosa a restauráló műhelyben dolgozó restaurátor. Ez szakszerűen kezeli, puhítja a bőrtárgyakat és rozsdátlanítja a vas-